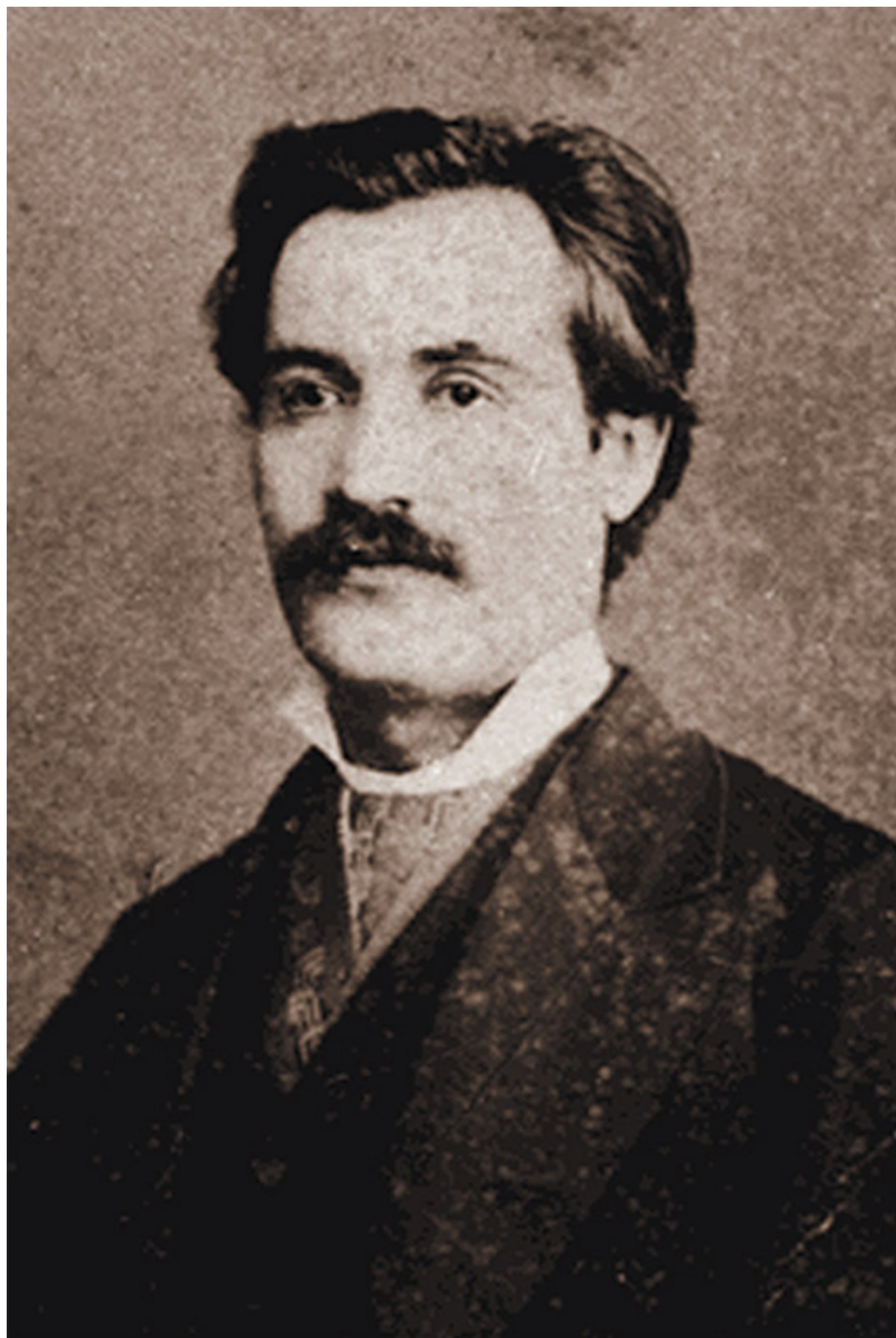

**[„ DAR DULCI, NOBILI ȘI
POLITICOȘI”] – de Mihai
Eminescu [23 mai 1882]**

Dar dulci, nobili și politicoși adversari – ne întreabă „Românul” – contra alor noștri s-a sculat Domnul Tudor?

Contra alor voștri, am răspuns noi!

Și am citat cuvintele autentice ale acestui boier român care declara că, în unire cu mulți boieri iubitori de țară, s-a sculat în contra Domnilor greci și contra străinilor cari s-au încuibat în țară.

Contra alor voștri prin urmare s-a sculat românii la 1821, căci s-a sculat contra elementelor străine după vremea aceea, și voi reprezentați astăzi acele elemente străine, am adăugat noi, făcând aluziune nu atât la sângele care curge în vinele fiecăruia cât la simțirile ce-l însuflețesc și la faptele ce săvârșește.

Și amândouă aceste afirmații ale noastre sunt adevărate.

„Românul” însuși nu poate să tăgăduiască că ceea ce a supărat mai mult pe români sunt tendințele străine, apucăturile străine ale Domnilor greci, înrâurirea străină și disprețul a tot ce era românesc: al tradițiunilor, al gloriilor, al deprinderilor românești.

Și oricine va voi să cugete un moment la mijloacele prin care roșii s-au ridicat și prin cari se țin la putere va vedea că ceea ce-i caracterizează sunt tocmai apucăturile străine, și ideile străine și înrâurirea străină.

Pseudo – liberalii noștri nu s-au ridicat în adevăr decât hulind tot ce este românesc, mai ales pre Domnii români și pre boierii români, adică toată gloria și tot trecutul acestui popor. Căci cine, mă rog, a făcut trecutul glorios al acestei țări dacă nu Domnii și boierii țării?

Chiar mai deunăzi n-am auzit oare pe d. Stătescu, după banca ministerială, și pre domnul Brătianu, după tribuna Camerei, zicând că coroana României și a Moldovei au fost coroane de

cositor?

Nu sunt acestea simțirile unor străini necunoscători de istoria țării?

Nu s-au mulțumit a batjocori gloriile noastre naționale, au disprețuit apucăturile, deprinderile, tradițiunile, adică tot ce face dintr-un popor să fie el iar nu altul. Și au venit cu idei noi, cu apucături străine, cu tendințe cosmopolite. După capul lor tot ce a fost în țară a fost rău; numai ce au făcut ei este bine.

Până la venirea lor poporul român nu avea nici o lege, era o turmă de sclavi și țara aceasta a creat-o dd. Rosetti și Brătianu din nimic!

Chiar mai deunăzi d. Stătescu, lingușitor de rând, striga că acest bătrân, d. Brătianu, ne-a dat o țară mare și liberă!

Toate legile ce propun, toate măsurile ce iau nu sunt decât ideile demagogiei franceze, îndulcite și aurite ca să le primim noi. Niciodată n-a ținut seamă de felul de a fi al poporului român, de deprinderile lui, de tradițiile lui.

Astfel s-au ridicat liberalii, hulind trecutul glorios al acestei țări și disprețuind tot ce era românesc și cătând să puie în loc idei străine, ca niște adevărați străini.

Și, după ce s-au ridicat, se țin la putere numai prin înrâurirea străină, prin apăsarea străină, căreia servesc de instrumente.

Oricine caută să-și dea seama de faptele guvernului liberal, de la venirea lui la putere și până azi, nu e cu putință să nu dobândească această convicțiune: că d-lui Brătianu puțin [î]i pasă de ce vrea țara, de ce suferă țara, de ce zice țara; destul să menajeze interesele străine și să împlinească dorințele străinilor. Numai astfel se poate explica purtarea d-lui Brătianu în cestiunea Stroussberg și în cestiunea

răscumpărării, în cestiunea ovreilor și în a Basarabiei, în cestiunea Cernavoda – constanța și Arab Tabia!

Preste tot aceeași idee: să dau străinilor ce-mi cer; cât pentru români, puțin [î]mi pasă!

Partidul liberal reprezintă dar în această țară, de-o parte, ura a tot ce e românesc și apucături străine și, de alta, înrâurirea apăsătoare a străinilor.

Apoi contra acestor două lucruri s-a ridicat Domnul Tudor. Deci contra alor voștri s-a ridicat! Aceasta am zis, și aceasta este adevărat!

„Românul” însă ne spune că, după proclamațiile lui Tudor, cum le știe el, Domnul Tudor, cu pandurii lui, s-ar fi ridicat și contra apăsării boierilor pământeni și ne acuză că falsificăm textul ca să ascundem aceasta.

Dar acest adevăr nu se poate ascunde. Chiar dacă n-am fi știut nimic sigur, tot am fi bănuit că, și pe vremea aceea, se găseau boieri pământeni rătăciți cari serveau de instrumente prin cari străinii despuiau și apăsau pe români, precum se găsește astăzi un partid întreg care servește de unelte ca să apese țara.

Am fi bănuit aceasta chiar dacă n-am fi știut nimic; dar din nenorocire avem și documente istorice cari adevăresc acest prepus. Astfel cunoaștem, din întâmplare, o anaforă a veliților boieri și un ofis al lui Grigore Vodă Ghica cari veștejesc purtarea unui oarecare boiernaș dinspre Pitești, un vătaf de plai, care, împreună cu un altul, au siluit prin mâglisiri, cum zice anaforaua, și mai ales prin îngroziri, pe moșnenii Caineni să vândă moșia lor moștenească prințesei Frusina Șuțu, adică:

Întâi au cumpărat printr' ascuns părțile celor mai săraci, apoi, văzând că află și cei mai aleși, pre care nu-i pot îndupleca, au început a-i îngrozi, cu mari înfricoșări,

zicându-le, de o parte, că niciodată nu vor putea stăpâni părțile lor de-a valma cu un Domn și că poate să cadă vreunii și în urgia domnească cum și în pedeapsa ocniilor, arătându-se cu împotrivire etc -Vezi Condica de anaforale ale lui Grigore Ghica, volumul III, anul 1824-1825, filele 266 urm.

Și ca acești doi rătăciți vor fi fost desigur mulți alții cari, pentru slujbe și ranguri, să primească a servi de instrument de apăsare a neamului lor în mânele străinilor.

Și, dacă este adevărat, după cum spuneți, că și din cauza împilărilor acelor pământeni s-a sculat Domnul Tudor, atunci tot contră alor voștri s-a sculat; căci cine dacă nu voi reprezintă astăzi în această țară elementul împilator, elementul care se îmbogățește din politică, din sudoarea tuturor fără muncă și fără merit?

Dar pre vremea aceea oamenii ca acel vâtaf de plai și ca acel vameș erau înfrânați și dojeniți de adevărații boieri ai țării.

Știrbey, Crețuleștii, Grădiștenii, Fălcoienii, Raleții cu mitropolitul și arhierii în cap, înfrîn [au] prin judecățile lor alunecările unor astfel de nenorociți și Domnul țării scăpa pre români de apăsările nelegiuite.

Astăzi fapte mult mai mișelești se săvârșesc pre o scară întinsă.

Concesii peste concesii, întreprinderi peste întreprinderi, abuzuri peste abuzuri se grămădesc. Oamenii de meserie devin milionari în clipă!

Moștenitorii și semenii acelor mijlocitori ascunși cari atunci mărturiseau tremurând înaintea arhierilor și a boierilor păcatul lor și se pocăiau acum domină țara și-i dau legi.

Și țara, legată de mâini și de picioare, spumează de mânie,

căci n-are cui se plânge: mitropolitul și arhieriei țării nu mai au milă de dânsa sau nu îndrăznesc să ridice glasul în favoarea celor asupriți !

Boierii țării, unii și-au dat mâna cu împilatorii, iar ceilalți sunt asupriți și huliți !

Și Domnul țării are urechile astupate de strigătele de ură ale oamenilor politici și de gălăgia sărbătorilor.

Ce poate să iasă dintr-o asemenea stare de lucruri? Nemulțumirile sunt generale, indignația oamenilor este ajunsă la culme și toate caută să izbucnească. Așa încât nimeni nu știe ce poate să aducă ziua de mâne!

Iacă unde ați adus țara în 6 ani de guvernare: este mai rău decât în momentul în care Lascar Catargiu a venit în 1871 să scape tronul și instituțiunile din valurile de nemulțumiri grămadite ce stau să le potopească.

Iacă răspunsul nostru la întrebarea „Românului”: Cine provoacă răsturnările?

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro